

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS
IŠVADA DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS CENTRINĖS PROJEKTŲ
VALDYMO AGENTŪROS VEIKLOS SRITYSE**

TURINYS

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI.....	2
2. BENDROJI INFORMACIJA.....	4
3. KORUPCIJOS RIZIKA ATLIEKANT PARAIŠKŲ VERTINIMO BEI SUTARTIES TVIRTINIMO PROCEDŪRĄ.....	5
4. KORUPCIJOS RIZIKA VYKDANT PROJEKTŲ PIRKIMŲ PATIKRĄ	8
4.1. Nustatytas reglamentavimas sudaro galimybę neatlikti patikros veiksmų.....	8
4.2. Viešieji pirkimai iš vieno tiekėjo didina korupcijos riziką.....	10
4.3. Pasitaiko projekto pirkimo dokumentų vertinimo ir kontrolės trūkumų.....	13
4.4. Pasitaiko kontrolės procedūrų trūkumų vykdant projektų administravimą.....	18
4.5. Atliekant pažeidimų tikrinimą pasitaiko projekto administravimo kontrolės trūkumų.....	20
5. KORUPCIJOS RIZIKA ATLIEKANT PROJEKTŲ PATIKRĄ VIETOJE	22
5.1. Nepakankamai kontroliuojama, ar įsigytos prekės bei atlikti darbai atitinka pirkimo sutartyje nurodytus techninius duomenis.....	22
6. IŠVADOS.....	28
7. PASIŪLYMAI.....	30
1 priedas. Atliekant korupcijos rizikos analizę įvertinti teisės aktai, dokumentai ir informacija.....	32

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI

Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – Agentūra) veiklos srityse korupcijos rizikos analizė atlikta antrą kartą¹. Atliekant korupcijos rizikos analizę pagrindinis dėmesys skirtas šioms Agentūros veiklos sritims:

1. 2014–2020 metų programos projektų pirkimų patikra ir procedūros.
2. 2014–2020 metų programos projektų administravimas (patikros).

Korupcijos rizikos analizės atlikimo pagrindas: 2020 m. vasario 17 d. raštu Nr. L-01-1776 priimtas sprendimas.

Analizuojamas laikotarpis nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. birželio 30 d.

Tikslas: Nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidų korupcijai pasireikšti analizuojamose veiklos srityse bei pateikti pasiūlymus, kurie galėtų padėti mažinti ir valdyti nustatytą korupcijos riziką, esant būtinumui pateikti pasiūlymus, kurie padėtų geriau valdyti nustatytus korupcijos rizikos veiksnius ir (ar) korupcijos riziką.

Uždaviniai:

1. Nustatyti teisinio reglamentavimo trūkumus, sudarančius prielaidų korupcijai pasireikšti.
2. Nustatyti teisės aktų įgyvendinimo problemas, susijusias su korupcijos rizika.
3. Išanalizuoti funkcijų atlikimą minėtose srityse ir nustatyti galimus korupcijos rizikos veiksnius.
4. Pasiūlyti korupcijos riziką ir jos veiksnius mažinančias priemones.

Objektas: Agentūros veikla analizuojamose veiklos srityse.

Subjektas: Agentūra.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

1. Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė.
2. Interviu metodas (susitikimų su Agentūros, su kontroliuojančios įstaigos darbuotojais metu pateikti klausimai).
3. Teisės aktų praktinio įgyvendinimo analizė.
4. Informacinėse sistemose sukauptos informacijos analizė.
5. Viešosios informacijos stebėjimas ir analizavimas (interneto svetainės, informacija žiniasklaidoje ir pan.).

Atliekant korupcijos rizikos analizę išnagrinėta ir (ar) įvertinta:

1. Teisės aktai, dokumentai ir informacija, nurodyti 1 priede.

---

¹ STT 2019-01-22 Išvada dėl korupcijos rizikos analizės Centrinės projektų valdymo agentūros ir Lietuvos verslo paramos agentūros veiklų srityse Nr. 4-01-645.

2. Agentūros interneto svetainėje (www.cpva.lt) skelbiama informacija, susijusi su analizuojama veiklos sritimi.

3. Viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (www.cvpp.lt) bei Viešųjų pirkimų tarnybos interneto svetainėje (www.vpt.lt) skelbiama informacija.

4. Aukščiausios audito institucijos atliktų auditų duomenys ir informacija.

5. Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemos platformoje pateikiama informacija apie pirkimus.

6. Agentūros darbuotojų elektroniniu paštu, telefonu ir per susitikimus interviu būdu pateikta informacija apie darbo praktiką ir veiklos rezultatus analizuojamose veiklos srityse.

7. STT turima, prieinama informacija, susijusi su Agentūros veiklos sritimis, kuriose atliekama korupcijos rizikos analizė.

Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų dokumentų, duomenų ir kitų šaltinių analize. Rengiant išvadas taip pat buvo atsižvelgta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 patvirtintos Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos 15 punkte nustatytus kriterijus ir įvertinta:

- 1) išvados dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės;
- 2) sociologinių tyrimų duomenys;
- 3) galimybės vienam darbuotojui priimti sprendimus analizuojamose srityse;
- 4) darbuotojų savarankiškumas priimant sprendimus ir sprendimų priėmimo diskrecija;
- 5) darbuotojų ir padalinių priežiūros ir kontrolės lygis;
- 6) įprastos darbo tvarkos laikymasis;
- 7) darbuotojų rotacijos lygis;
- 8) atliekamos veiklos dokumentavimo reikalavimai;
- 9) analizuotos veiklos, dokumentų viešumas ir prieinamumas visuomenei.

Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų dokumentų ir duomenų analize. Jeigu Agentūra prašomų pateikti dokumentų ar duomenų nepateikė, buvo laikoma, kad jų nėra.

2.BENDROJI INFORMACIJA

Agentūros tikslas – tenkinti viešuosius interesus ir siekti: programoms ir projektams, finansuojamiems iš Europos Sąjungos, tarptautinių institucijų, valstybės ir kitomis lėšomis, skirtų lėšų panaudojimo pagrįstumo, patikimumo, valstybės biudžeto lėšų racionalaus panaudojimo, tobulinant viešųjų pirkimų įgyvendinimą, viešojo administravimo sistemos tobulinimo vystant tarptautinį bendradarbiavimą².

Įvertinus sociologinių tyrimų duomenis nustatyta, kad 2019 metais, lyginant su 2018 metais, mažėjo bendras skaičius įmonių vadovų, bet didėjo valstybės tarnautojų, manančių, kad Agentūroje yra korupcijos rizika. Lyginant su 2018 metų apklausos duomenimis, 2019 metais matomas tam tikras bendras korupcijos paplitimo vidurkio Agentūroje sumažėjimas tarp įmonių. Tyrime „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2019“, vertinant faktinę susidūrimo su korupcijos apraiškomis patirtį, 31 proc. įmonių vadovų nurodė, kad Agentūra yra iš dalies korumpuota, o 9 proc. nurodė, kad labai korumpuota, tuo tarpu 2018 metais 39 proc. įmonių vadovų nurodė, kad Agentūra yra iš dalies korumpuota, ir 10 proc. – kad labai korumpuota. Panaši požiūrio dinamika vyrauja ir tarp valstybės tarnautojų, kurių 2019 metais 49 proc. nurodė, kad Agentūra yra iš dalies korumpuota, o 11 proc. – kad labai korumpuota, o 2018 metais 43 proc. nurodė, kad Agentūra iš dalies korumpuota, ir 12 proc. – kad labai korumpuota³.

Agentūra, įgyvendindama nurodytą tikslą, vykdo šias veiklas:

1. Dalyvauja rengiant teisės aktų ir kitų dokumentų, susijusių su programų ir projektų, finansuojamų iš Europos Sąjungos, tarptautinių institucijų, valstybės ir kitų lėšų, administravimu, projektus.

2. Atlieka projektų, finansuojamų iš Europos Sąjungos, tarptautinių institucijų, valstybės ir kitų lėšų, vertinimą, atranką, priežiūrą ir kitas, su projektų administravimu susijusias, funkcijas pagal teisės aktuose nustatytas procedūras.

3. Atlieka centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas ir kitas teisės aktų nustatytas, su viešaisiais pirkimais susijusias, funkcijas.

4. Dalyvauja kuriant ir plėtojant ES paramos valdymo ir kontrolės sistemą.

5. Atlieka visas įgyvendinančiosios institucijos funkcijas, nustatytas Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

---

² Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros įstatai patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 406 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymo Nr. 1K-434 redakcija) (toliau – Veiklos vadovas).

³ Prieiga internete: <https://www.stt.lt/analitine-antikorupcine-zvalgyba/lietuvos-korupcijos-zemelapis/7437>.

2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemio (toliau – SFMIS 2014) duomenimis, per nagrinėjamą laikotarpį, Agentūra vykdė daugiau nei 1800 ES struktūrinių fondų finansuojamų projektų.

Išanalizavus prieinamus dokumentus, skirtingas ataskaitas, teisės aktus, reglamentuojančius Agentūros veiklą organizuojant ir vykdant finansuojamų projektų administravimą, kitą papildomą informaciją, nustatėme, kad Agentūros veikloje egzistuoja korupcijos rizika dėl kitose analizės dalyse pateikiamų korupcijos rizikos veiksnių.

3. KORUPCIJOS RIZIKA ATLIEKANT PARAIŠKŲ VERTINIMO BEI SUTARTIES TVIRTINIMO PROCEDŪRĄ

Agentūra, vykdydama jai nustatytus uždavinius, kaip administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo imperatyvu bei privalo rūpestingai atlikti funkcijas⁴. Atlikus korupcijos rizikos analizę, nustatyti korupcijos rizikos veiksniai, kurie gali tapti ES investicijų gavėjo teisių užtikrinimo kliūtimi bei sudaryti palankias sąlygas abejoti priimamų sprendimų objektyvumu bei skaidrumu. Galimų sprendimų vilkinimas, nustatytų procedūrų terminų nesilaikymas yra vienas iš korupcijos veiksnių. Antikorupciniu požiūriu analizuojant bet kokios administracinės paslaugos teikimo procedūrą įvertinamas jos atlikimo aiškumas. Taip pat veiksnių, įskaitant tarpinių, atlikimo terminai dėl galimybės vilkinti ar pagreitinti tam tikros procedūros atlikimą ir (ar) sprendimo priėmimą.

Pateikus paraišką ir laukiant vertinimo rezultatų paraiškų teikėjams ne tik aktualu per kiek laiko paraiška bus tenkinama, jei bus tenkinama, ir sulauks atsakymo dėl ES finansavimo, bet ir kada galės pasirašyti projekto sutartį. Projekto sutarties operatyvus tvirtinimas neabejotinai prisideda prie tinkamo ir efektyvaus ES ir (ar) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų panaudojimo užtikrinimo. Investicijų gavėjai tikisi, kad jų projekto dokumentai bus išnagrinėti per optimalų laiko tarpą, o procedūrinis darbas bus organizuojamas taip, kad kaip įmanoma mažiau paveiktų investicijų gavėjų vykdomą veiklą. Galimo sprendimo priėmimo ilgas laikotarpis gali sudaryti regimybę, kad tyčia vilkinamas procesas galimai tikintis gauti neteisėtą atlygį.

---

⁴ Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje nuosekliai pabrėžia administravimo subjektų pareigą laikytis teisės principų (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. kovo 1 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012, 2014 m. balandžio 3 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-801/2014). Viešojo administravimo subjektas yra saistomas gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. liepos 9 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015). Formaliai ir biurokratiškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos nesiderina su gero administravimo principu (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. birželio 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-2150-492/2015). Taigi nurodytoje Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje akcentuojama viešojo administravimo subjekto pareiga imtis aktyvių veiksmų ir pareiga padėti asmeniui.

Finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakyme Nr. 1K-316 (1K-207), kuriame aprašyta paraiškų vertinimo procedūra, nustatyta, kad įgyvendinančioji institucija (kuria yra Agentūra) turi užtikrinti, kad:

- valstybės ir regionų projektų vertinimas ir atranka truktų ne ilgiau kaip 60 dienų nuo valstybės ar regiono projekto paraiškos gavimo dienos (125.1 p.);
- projektų konkurso būdu gautų paraiškų vertinimas ir atranka truktų ne ilgiau kaip 90 dienų nuo kvietimo teikti paraiškas skelbime nurodytos paskutinės paraiškos(-ų) pateikimo dienos (125.2 p.);
- tęstinės projektų atrankos būdu atrenkamų projektų paraiškų vertinimas truktų ne ilgiau kaip 60 dienų nuo paraiškos gavimo dienos arba atsižvelgiant į projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytą paraiškų vertinimo periodiškumą (125.3 p.).

Pažymėtina, kad projektų finansavimo sąlygų apraše gali būti nustatyti ilgesni paraiškų vertinimo ir atrankos terminai, jei pagal konkretų projektų sąrašą arba kvietimą teikti paraiškas numatoma prašyti paraiškos vertinimo metu įvykdyti pirkimą arba jei projektų konkursas vykdomas dviem etapais.

Europos Sąjungos 2014–2020 m. struktūrinių fondų administravimo veiklos vadovas (toliau - Veiklos vadovas), patvirtintas Agentūros direktoriaus 2014 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-264 (2020 m. sausio 14 d. įsakymo Nr. 2020/8-18 redakcija), numato ne ilgesnį nei 90 dienų paraiškos vertinimo terminą, projektų konkurso būdu gautų paraiškų vertinime ir atrankoje (79.2 p.), bei ne ilgesnį nei 60 dienų paraiškos vertinimo terminą, valstybės ir regionų projektų vertinime ir atrankoje (79.1 p.).

Veiklos vadove vertinimo trukmės poskyrio 83 p. nurodyta, kad nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą, esant finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakyme Nr. 1K-316 (1K-207) 127 p. nurodytoms aplinkybėms, *gali būti* inicijuojamas vertinimo termino pratęsimas. Toks Veiklos vadovo nuostatos formulavimas palieka galimybę pratęsti paraiškos vertinimo terminą ir praktikoje gali atsitikti taip, kad subjektyvios informacijos pagrindu dėl įvairių priežasčių nebus atlikti jokie veiksmai. Primename, kad teisinio reguliavimo trūkumai, šiuo atveju teisinio reguliavimo trūkumas, laikytini korupcijos rizikos veiksniais.

Pažymėtina, kad dėl kiekvieno projekto sutarties nustatomas sudarymo laikotarpis, įgyvendinančioji institucija pateikdama pareiškėjui projekto sutarties projektą nurodo pasiūlymo pasirašyti projekto sutartį galiojimo terminą, kuris turi būti ne trumpesnis nei 14 dienų, išskyrus atvejus, kai pareiškėjas iki projekto sutarties pasirašymo dienos turi įvykdyti įgyvendinančiosios institucijos paraiškos vertinimo metu nustatytas sąlygas. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios

institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti projekto sutartį netenka galios⁵.

Veiklos vadove, kuriuo Agentūroje remiamasi, vykdant projektų administravimą, nedetalizuojami projekto sutarties rengimo ir pasirašymo procedūros bei terminai. Pagal Veiklos vadovo 10.10 p. projekto sutartis sudaroma iki **2020 m. gruodžio 31 d.** (išskyrus atvejus, kai galutinis projektų sutarčių sudarymo terminas yra pratęstas).

Pažymime, kad konkrečių terminų nustatymas nėra savitikslis veiksmas. Jų nustatymu siekiama užtikrinti paraiškos vertinimo operatyvumą, užtikrinti priimamų sprendimų stabilumą bei pareiškėjų pasitikėjimą valstybine institucija bei valstybe.

Atlikus projektų sutarties pasirašymo terminų analizę, nustatyta, kad dalies projektų laiko tarpas nuo paraiškos registravimo bei patvirtinimo iki projekto sutarties pasirašymo yra ženkliai didesnis nei kitų projektų:

<i>Nr.</i>	<i>Projekto kodas</i>	<i>Pateikta paraiška</i>	<i>Patvirtinta paraiška</i>	<i>Pasirašyta sutartis</i>	<i>Laikotarpis nuo paraiškos pateikimo iki sutarties pasirašymo, darbo dienomis</i>	<i>Laikotarpis nuo paraiškos patvirtinimo iki sutarties pasirašymo, darbo dienomis</i>
1.	01.1.1-CPVA-V-701-09-0001	2018-03-21	2018-12-28	2019-02-14	236	32
2.	01.2.2-CPVA-K-703-01-0001	2017-05-08	2017-11-21	2018-02-14	194	57
3.	07.1.1-CPVA-R-905-01-0018	2019-09-13	2019-09-24	2020-04-06	139	133
4.	07.1.1-CPVA-K-306-04-0005	2018-12-06	2019-04-10	2019-10-22	204	134
5.	07.1.1-CPVA-K-306-04-0002	2018-12-05	2019-04-09	2019-08-29	181	97

Šaltinis: SFMIS2014 pateikiama informacija

Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijoje nustatyta kiekvieno asmens teisė į gerą administravimą, kuri reiškia, kad institucijos reikalus turėtų tvarkyti nešališkai, teisingai ir per kiek įmanomai trumpesnę laiką (Pagrindinių teisių chartijos 41 str. 1 d.).

⁵ Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 166 p.

Agentūra, korupcijos rizikos analizės derinimo metu nurodė, kad pasitaikanti ilgai trunkanti projektų sutarčių sudarymą lemia pareiškėjams nustatytų išlygų, užtikrinančių projektų finansavimo sąlygų aprašuose nustatytų reikalavimų laikymąsi, įvykdymo terminai.

Iš pateiktos informacijos matyti, kad prieš pasirašant paraiškos sutartis kai kuriais atvejais projekto pareiškėjams būna pateikiamos išlygos, kurios nagrinėjamu atveju buvo apibrėžtos bendru terminu „iki sutarties pasirašymo dienos“⁶. Atkreipiame dėmesį, kad esančiame reguliavime (Veiklos vadove) nustatytas projekto sutarties sudarymo terminas nurodo **galutinį** terminą projekto sutarčiai sudaryti, tačiau ne terminą pateiktoms išlygoms atlikti. Šiuo atveju pastebimas teisinio reglamentavimo trūkumas. Praktika dėl tokio paraiškų sutarčių pasirašymo, manome, nėra teisinga, tačiau pagal galiojančius teisės aktus galima. Neapibrėžtas terminas paraiškai tikslinti, išlygoms atlikti galimai sudaro nelygias sąlygas tarp projektų pareiškėjų, ypač projektų konkurso būdu gautų paraiškų atveju. Primename, kad nelygių sąlygų buvimas procedūrose yra korupcijos rizikos veiksnys.

Nagrinėjamais atvejais projektų paraiškų vertinimas atliktas ir projektų sutartys sudarytos laikantis teisės aktų nuostatų ir vidaus procedūrose nustatyta tvarka, tačiau atkreipiame dėmesį, kad siekiant sumažinti korupcijos rizikos veiksnių riziką konkretus nustatytas terminas išlygoms įgyvendinti turi būti apibrėžtas konkrečiu laiku, pamatuojamas ir pagrįstas⁷. Be to, kai pareiškėjas negali įgyvendinti išlygos per nustatytą laikotarpį, paraiška turėtų būti atmetama kaip netinkama, užuot tęsus išlygos terminą.

4. KORUPCIJOS RIZIKA VYKDANT PROJEKTŲ PIRKIMŲ PATIKRĄ

4.1. Nustatytas reglamentavimas sudaro galimybę neatlikti patikros veiksmų

Viešųjų pirkimų organizavimas, vykdymas ir kontrolė antikorupciniu požiūriu yra viena iš rizikingiausių sričių, nurodytų Nacionalinės kovos su korupcija programoje⁸.

Agentūra, vykdydama įgyvendinančiajai institucijai Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisyklių 9.3.5 papunktyje nustatytą funkciją – atlieka projektų vykdytojų vykdomų pirkimų *priežiūrą* teisės aktų, reglamentuojančių veiksmų programos *administravimą* ir finansavimą, nustatyta tvarka.

⁶ Projekto paraiška Nr. 07.1.1-CPVA-K-306-04-0005.

⁷ Nesant reglamentuotos išlygų terminų ribos, terminai galėtų būti nustatomi vadovaujantis protingumo kriterijumi, pavyzdžiui iki 30-ies darbo dienų, o ne 100 darbo dienų ir daugiau, kaip pateiktais atvejais.

⁸ Lietuvos Respublikos nacionalinę kovos su korupcija 2015–2025 metų programa patvirtinta Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537.

Finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymas Nr. 1K-316 (1K-207) nustato prievolę įgyvendinančiai institucijai atlikti pirkimų patikrą, derinant išankstinės ir paskesnės pirkimų patikros elementus. Išankstinė pirkimų patikra atliekama iki pirkimo pradžios arba pirkimo sutarties sudarymo ir jos tikslas – galimų pažeidimų prevencija. Paskesnė pirkimų patikra atliekama tikrinant projektų vykdytojų pateiktus mokėjimo prašymus ir nustatant išlaidų atitiktį finansavimo reikalavimams (463 p.).

Veiklos vadovas, nustatydamas pirkimų priežiūros procedūros vykdymą, nurodo, veiksmus ir jų eiliškumą, atliekant projektų pirkimų priežiūrą. Veiklos vadovo 27.2 p. nurodyta, kad perkančiosios organizacijos vykdomo mažos vertės pirkimo atveju projektą administruojantis darbuotojas **gali** priimti sprendimą tikrinti tik techninę specifikaciją. Savo sprendimą Projektą administruojantis darbuotojas pažymi SPIS ir apie tai informuoja projekto vadovą tvirtindamas projekto pirkimų planą.

Veiklos vadovo 31 p. nurodyta, kad projektą administruojantis darbuotojas, įvertinęs rizikas, bet kuriuo projekto įgyvendinimo metu **gali** atlikti pakartotinę išankstinės pirkimų patikros atranką, o 37 p. suteikia projektą administruojančiam darbuotojui teisę, įvertinus galimų pažeidimų ir sukčiavimo riziką, bet kuriuo projekto įgyvendinimo metu **nuspręsti** papildomai įvertinti pirkimus, kurie nebuvo atrinkti paskesnei pirkimo patikrai.

Minėto vidaus teisės akto 43 p. nustatyta, kad atsižvelgiant į pirkimo specifiką, perkamo objekto techninė specifikacija **gali** būti teikiama papildomai eksperto peržiūrai. Panaši nuostata vyrauja ir 60 p., apibrėžiant paskesnę pirkimo patikrą, kuriame sakoma, kad atsižvelgiant į pirkimo specifiką, pirkimo objekto techninė specifikacija **gali** būti teikiama papildomai eksperto peržiūrai.

Kaip matyti iš pateiktų Veiklos vadovo pavyzdžių, toks procedūrų formulavimas palieka galimybę **pasirinkti atlikti** ar **neatlikti** vienos ar kitos procedūros, **priimti** arba **nepriimti** sprendimo, dėl ko vykdant projektų administravimą gali atsitikti taip, kad gautos informacijos pagrindu dėl įvairių priežasčių, taip pat ir subjektyvių, nebus atlikti jokie veiksmai. Šie teisinio reguliavimo trūkumai laikytini korupcijos rizikos veiksniais.

Atsižvelgdami į tai, siūlome:

Patikslinti galiojantį reglamentavimą:

- Nustatyti veiksnius, kuriems esant privalomai bus tikrinama techninė specifikacija (Veiklos vadovo 27.2 p.), atliekama pakartotinė išankstinės pirkimų patikros atranka (Veiklos vadovo 31 p.) bei bus papildomai įvertinami pirkimai, kurie nebuvo atrinkti paskesnei pirkimo patikrai (Veiklos vadovo 37 p.).

- Apibūdinti (detalizuoti) pirkimo specifiką, kuriai esant perkamo objekto specifikacija privalomai bus teikiama papildomai eksperto peržiūrai (Veiklos vadovo 43, 60 p.).

4.2. Viešieji pirkimai iš vieno tiekėjo didina korupcijos riziką

Finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 (1K-207) 461.7 p. nustatyta, kad neperkančioji organizacija turi teisę pateikti kvietimą dalyvauti pirkime *vienam tiekėjui* ir sudaryti su juo pirkimo sutartį, kai yra bent viena iš punkte nurodytų sąlygų: pirkimo sutarties vertė, finansuojama iš projekto tinkamų finansuoti išlaidų finansavimo šaltinių, padauginta iš projekto finansuojamosios dalies, neviršija 60 000 eurų (šešiasdešimt tūkstančių eurų), įskaitant jau sudarytas arba ketinamas sudaryti tos pačios rūšies prekių ir (ar) paslaugų ar to paties objekto darbų pirkimo sutartis.

Visuotinai pripažįstama, kad pirkimas iš vieno tiekėjo yra *mažiausiai* skaidrus supaprastinto pirkimo būdas, ženkliai ribojantis konkurenciją, kadangi yra kviečiamas vienas tiekėjas, todėl kiti ūkio subjektai netenka galimybės teikti konkurencinių pasiūlymų.

Viešųjų pirkimų tarnyba Šakinėje korupcijos prevencijos viešuosiuose pirkimuose 2016–2019 m. programoje nurodė, kad „korupcinę įtaką sutarčių ir viešųjų pirkimų srityje dažnai rodo nesąžininga atranka, kai, pavyzdžiui, nepagrįstai perkama *iš vieno tiekėjo* (siekiant neviršyti nustatytos vertės ribos, kurią viršijus būtina rengti viešąjį pirkimą, gali būti sudaromos kelios sutartys) arba siekiama pateisinti pirkimą *iš vieno tiekėjo* norint išvengti konkurencijos“⁹. Viešųjų pirkimų tarnyba pažymi, kad ši schema *labai dažnai* yra korupcijos padarinys, ypač jei pirkimas iš vieno tiekėjo yra daugiakartis ir keliantis abejonių. Pažymėtina, toks viešasis pirkimas gali būti atliktas dalijant viešojo pirkimo objektą į kelias dalis, siekiant neviršyti 60 000 eurų ribos, kurią viršijus privaloma surengti konkursą, nustatant griežtas sąlygas arba, užuot rengus pakartotinį konkursą, pratęsiant anksčiau sudarytas sutartis.

Pagal Europos Komisijos bendrosios rinkos rezultatų suvestinę 2018 m. Lietuvoje 25 proc. viešųjų pirkimų sutarčių buvo sudaryta su vieninteliu pirkimų dalyviu¹⁰.

Konkurencijos nebuvimas pirkimuose ne tik padidina įsigyjamų prekių, paslaugų ar darbų kainas, sumažina galimybes racionaliausiu būdu panaudoti viešąsias lėšas, bet ir sudaro galimybę nesąžiningai pasirinkti tiekėją.

⁹ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2016 m. lapkričio 9 d. įsakymas Nr. 1S-14i.

¹⁰ Lietuvos „vieno tiekėjo“ sandorių rodikliai: 2015 m. 28 proc., 2016 m. – 17 proc., 2017 m. – 21 proc. Europos Komisija atlieka „vieno dalyvio“ pirkimų TED (*Tenders electronic daily*) duomenimis stebėseną tik tarptautiniams pirkimams. Single Market Scoreboard. European Commission. Reporting period 01/2018-12/2018. Prieiga internete: https://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_per_policy_area/public_procurement/index_en.htm.

Pagal Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas prekėms, paslaugoms ar darbams įsigyti skirtos lėšos turi būti naudojamos racionaliai. Planuojant pirkimus ir jiems rengiantis **negali** būti siekiama išvengti šiame įstatyme nustatytos tvarkos taikymo ar **dirbtinai sumažinti** konkurenciją¹¹.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę, nustatėme kai pirkimai, projekte, kelis kartus buvo vykdomi prekes, paslaugas ar darbus perkant iš vieno ir to paties tiekėjo:

- *Projekte, projekto kodas 09.1.3-CPVA-K-723-01-0001, projekto pirkimo plane numatyti 3 pirkimai, pasirenkant pirkimo būdą „pirkimas iš vieno tiekėjo“. Nustatėme, kad keli pirkimai atlikti iš to paties tiekėjo. Agentūros darbuotojas, atlikęs projekto Pirkimo plano vertinimą, vadovaudamasis minėta finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 (1K-207) nuostata, konstatavo, kad pirkimo būdas atitinkamo pirkimo atžvilgiu pasirinktas teisingai. Atsižvelgiant į tai, kad visais atvejais buvo perkami specializuoti gimnastikos edukacinių priemonių, prietaisų ir inventoriaus komplektai, abejojame ar esančiu atveju buvo tikslinga taikyti minėtą pirkimo būdą, nes rinkoje yra daugiau nei vienas tiekėjas minėtų prekių ir konkurencijos buvimas būtų teigiamas veiksnys nes didintų viešojo pirkimo konkurencingumą, skaidrumą ir skatintų racionaliai naudoti lėšas.*

- *Projekte, projekto kodas 08.1.3-CPVA-R-609-61-0008, atlikti 7 pirkimai taikant pirkimo iš vieno tiekėjo, būdą¹². Iš jų net keli pirkimai kompiuterių su standartine programine įranga, vykdyti iš to paties tiekėjo¹³.*

- *Projekte, projekto kodas 08.1.3-CPVA-R-609-81-0004, atlikti 9 skirtingo dydžio pirkimai¹⁴, visi naudojant pirkimo iš vieno tiekėjo būdą, iš kurių keli pirkimai vykdyti iš to paties tiekėjo¹⁵.*

Panaši situacija vyrauja ir kituose projektuose, pvz., projekto kodas 08.1.3-CPVA-R-609-41-0006¹⁶; 08.1.3-CPVA-R-609-21-0034¹⁷ ir kt.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos įsteigta Viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimo stebėsenos komisija pasisako už pirkimų iš vieno tiekėjo mažinimą ir siekia, kad 2024 m. pirkimų,

¹¹ Viešųjų pirkimų įstatymo 17 str. 2, 3 punktai.

¹² Kompiuteriai su standartine programine įranga 4 vnt. ir spausdintuvai 4 vnt.

¹³ 2019 m gruodžio 9 d. pirkimo-pardavimo sutartis Nr. 2; 2019 m balandžio 15 d. pirkimo-pardavimo sutartis Nr. 1.

¹⁴ Buvo perkami statybos rekonstravimo darbai, baldai, automobilis ir kt.

¹⁵ Projekto metu atlikti 9 pirkimai iš vieno tiekėjo būdu iš kurių po kelis pirkimus iš to paties tiekėjo pvz., pirkti du automobiliai iš vieno tiekėjo 2019 m. kovo 4 d. pirkimo-pardavimo sutartis Nr. 12076.

¹⁶ Projekto metu atlikta 15 pirkimų iš vieno tiekėjo būdu iš kurių, kelis kartus prekes perkant iš vieno ir to paties tiekėjo.

¹⁷ Projekto metu atlikti 8 pirkimai iš vieno tiekėjo būdu iš kurių po kelis pirkimus iš to paties tiekėjo.

kuriuose pateiktas tik vienas pasiūlymas, procentinė dalis nuo visų viešųjų pirkimų skaičiaus būtų 16 proc.¹⁸

Veiklos vadove, kuriuo vadovaujantis yra atliekamos projektų Pirkimų plano bei pirkimo dokumentų patikros, reglamentuojant projekto pirkimo plano įvertinimą, nustatyta, kad projektą administruojantis darbuotojas, gavęs projekto pirkimų planą, *patikrina* pateikto projekto pirkimų plano *atitiktį* nustatytiems *reikalavimams*, pildydamas Projekto pirkimų plano patikros lapą (F-PPR-PPR-01(SP(2014-2020) (17-17.1 p.)).

Projekto pirkimų plano patikros lape vienas patikros elementų, kurį privalo įvertinti Agentūros darbuotojas, ar pirkimo būdas atitinkamo pirkimo atžvilgiu pasirinktas teisingai. Tai atliekama įvertinant, ar pasirinktas teisingas pirkimo būdas, atsižvelgiant į projekto vykdytojo nurodytus pirkimo būdo pasirinkimo argumentus ir pateiktą pirkimų planą. Atkreiptinas dėmesys, kad Agentūros darbuotojui, pažymėjus „Ne“ arba „Taip“ yra būtinas komentaras kodėl, jo nuomone, pirkimo būdas parinktas netinkamai ar tinkamai. Nustatyta atveju, kai dokumentuose tokių komentarų neteikiama¹⁹.

Paminėtuose projektuose projekto vykdytojų pirkimo būdo pasirinkimo pagrindimas, visais nagrinėjamais atvejais, buvo motyvuotas finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 (1K-207) 461 p. nuostata, tačiau, neatsižvelgus (sistemoje nepateikta duomenų) į kitus dalykus: perkamą prekę, tiekėją, prekės pakartotinumą ir kitus²⁰.

Manome, kad nepakankamą Agentūros projektų administravimo veiksmingumą, tikrinant projekto viešuosius pirkimus (šiuo atveju, pirkimo būdo tinkamą pasirinkimą), riboja ir kartu didina korupcijos riziką finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 (1K-207) 461.7 p. nuostatos, suteikiančios per plačias diskrecines galias projektų dalyviams, priimantiems sprendimą dėl pirkimo būdo, kas vertintina kaip korupcijos rizikos veiksnys.

Siūlome:

Siekiant mažinti prielaidų piktnaudžiauti, Finansų ministerijai, kaip vadovujančiai institucijai, svarstyti galimybę patikslinti esamą reglamentavimą ir spręsti dėl finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 (1K-207) 461.7 p. nurodytos sumos sumažinimo ar kitokių veiksmų.

---

¹⁸ Viešųjų pirkimų sistemos stebėsenos tikslai, uždaviniai ir rodikliai 2020–2024 m. 2019 m. kovo 28 d. Viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimo stebėsenos komisija. Prieiga internete: <https://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/viesuju-pirkimu-politika/viesuju-pirkimu-sistemos-funkcionavimo-stebesena>.

¹⁹ Pirkimo plano patikros lapas projekte 08.1.3-CPVA-R-609-81-0004.

²⁰ Žr. į projektus 08.1.3-CPVA-R-609-81-0004; 08.1.3-CPVA-R-609-41-0006 ir kt.

4.3. Pasitaiko projekto pirkimo dokumentų vertinimo ir kontrolės trūkumų.

Finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 (1K-207) 40 skirsnis nustato pareigą Agentūrai atlikti projektų pirkimų patikras, kurios tikslas yra įsitikinti ar:

- prekių, paslaugų ar darbų pirkimo sutartys yra sudarytos neprieštaraujant Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis (kai pareiškėjas ar projekto vykdytojas yra perkančioji organizacija);
- prekių, paslaugų ar darbų pirkimo sutartys yra sudarytos neprieštaraujant finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakyme Nr. 1K-316 (1K-207) nustatytiems pirkimų reikalavimams pareiškėjams ar projektų vykdytojams, kurie yra ne perkančiosios organizacijos;
- perkamos tik tos prekės, paslaugos ir darbai, kuriuos pirkti numatyta projekto lėšomis ir neprieštarauja projekto sutarties nuostatomis.

Pagal Veiklos vadovą Agentūroje vykdoma pirkimų priežiūra apima išankstinės pirkimų priežiūros ir paskesnės pirkimų priežiūros elementus, kurių metu atliekamos šios veiklos:

1. projekto pirkimų plano įvertinimas;
2. pirkimų, kuriems bus atliekamas išankstinis pirkimo dokumentų įvertinimas, atranka;
3. pirkimų, kuriems bus atliekamas įvykdyto pirkimo įvertinimas, atranka;
4. išankstinis pirkimo dokumentų įvertinimas, atliekamas iki pirkimo vykdymo pradžios;
5. faktinių pirkimo sutarties duomenų įvertinimas;
6. įvykdyto pirkimo įvertinimas (11 p.).

Viešųjų pirkimų įstatymo 32–38 str. pirkimo dokumentams nustatomi tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai ir vykdomas tiekėjų kvalifikacijos patikrinimas. Pagal 71 p. pirkimo organizatorius atmeta pasiūlymą, jeigu tiekėjas neatitiko minimalių kvalifikacinių reikalavimų.

Susipažinę su kontrolės procedūros praktiniu taikymu, nustatėme, kad jos neužtikrina galimų klaidų atsiradimo ar užkardymo atvejų. Pavyzdžiui:

- *Projekte, projekto kodas 07.1.1-CPVA-V-902-01-0004²¹, vykdant viešąjį pirkimą Supaprastintą atvirą konkursą „Kompleksinio Marijampolės miesto teritorijos prie Vytauto, P. Armino, Aušros, V. Kudirkos ir Mindaugo gatvių viešųjų erdvių sutvarkymo techninio ir darbo projekto parengimas, priežiūra ir darbai“ (finansavimo suma 927.747,11 Eur), laimėtoju paskelbtas tiekėjas, su kuriuo*

---

²¹ Projekto sutarties įsigaliojimo data 2016 m. lapkričio 29 d.

sudaryta pirkimo sutartis²², neatitiko pirkimo dokumentuose²³ nustatytų kvalifikacijos reikalavimų:

1) po vieną statybos inžinieriaus išsilavinimą turintį specialiųjų darbų vadovą statinių grupėje: susisieikimo komunikacijos: keliai (gatvės), statybos darbų sritys: nuotekų šalinimo tinklų tiesimas, elektrotechnikos darbai (statinio inžinerinių sistemų įrengimas);

2) ne mažiau kaip du statinio projekto dalies vadovus, kurių kvalifikacija (atskirai ar visų kartu) tenkintų šiuos reikalavimus: statinių kategorija: ypatingi statiniai, statinių grupės: susisieikimo komunikacijos: keliai (gatvės), projekto dalys: lietaus nuotekų šalinimo, elektrotechnikos.

Šiuo atveju Agentūra galimai tinkamai neįvertino esamų rizikų, nenustatė, kad minėtame projekte pirkimo sutartis neatitiko dokumentuose nustatytų kvalifikacijos reikalavimų. Korupcijos rizikos analizei prieinamuose Agentūros atliktuose pirkimų įvertinimo patikros dokumentuose nurodoma, kad *pirkimas atliktas tinkamai*. Korupcijos rizikos analizės derinimo metu Agentūra nurodė, kad jai nėra keliami reikalavimai, kad pirkimas būtų vykdomas vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu, bei priminė, kad tokia pareiga yra nustatyta pareiškėjui ir (ar) projekto vykdytojui (pagal Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 464 p).

Papildomai atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Konstitucija (žr., pvz., Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimą) ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (41 str.) įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą, kuris, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis **aktyvių** veiksmų vykdant veiklą. Nagrinėjamu atveju pažymėtina, kad Agentūra turėjo būti aktyvi ir, matydama galimą teisės akto nesilaikymą, imtis veiksmų taisyti situaciją užkertant tam kelią. Šiuo atveju Agentūra galimai neužtikrino, kaip reikalauja finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 (1K-207) 463 p. nuostata, kad atliekant projekto pirkimo patikrą būtų užtikrinta galimų pažeidimų prevencija.

Viešųjų pirkimų įstatymo²⁴ 3 str. 1 d. nustatyta, kad pirkimų organizatorius užtikrina, kad atliekant pirkimo procedūras ir nustatant laimėtoją būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų. Šio teisės akto 32 str. 2 d., be kita ko, nustato, kad pirkimų organizatoriaus nustatyti minimalūs kandidatų ar dalyvių kvalifikacijos

²² 2016-08-25 rangos sutartis Nr. AS-1646.

²³ Marijampolės savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų komisijos 2016-03-10 posėdžio protokolu Nr. K-85 patvirtintos supaprastinto atviro konkurso sąlygos.

²⁴ 2014-09-25 įstatymo Nr. XII-1179 redakcija.

reikalavimai negali dirbtinai riboti konkurencijos. Jie turi būti pagrįsti ir proporcingi pirkimo objektui, tikslūs ir aiškūs.

Nustatyti atvejai, kai Agentūra galimai neužtikrino tinkamos projektų pirkimų priežiūros, kas laikytina yra korupcijos rizikos veiksniais:

- Projekte, projekto kodas 07.1.1-CPVA-R-905-01-0005, pirkimų organizatorius, vykdydamas viešąjį pirkimą²⁵, pirkimo dokumentuose²⁶ nustatė konkurenciją dirbtinai ribojančius, galimai netikslius, neaiškius ir pirkimo objektui neproporcingus kvalifikacinius reikalavimus:²⁷

1) tiekėjas turi turėti ne mažiau kaip 4 specialistus, kuriems suteikta teisė eiti ypatingo statinio projekto vadovo, ypatingo statinio projekto vykdymo priežiūros vadovo pareigas (statinių kategorija – ypatingi statiniai; statinių grupėse – inžineriniai tinklai: šilumos tiekimo tinklai; elektros tinklai iki 10 KW įtampos; kiti inžineriniai tinklai);

2) tiekėjas turi turėti ne mažiau kaip 8 specialistus, kuriems suteikta teisė eiti ypatingo statinio projekto dalies vadovo, statinio projekto vykdymo priežiūros dalies vadovo pareigas visoms PD nurodytoms ypatingų statinių grupėms.

Kaip minėjome anksčiau, tikrinimo procedūros tikslas – išvengti teisės aktų pažeidimų. Šiuo konkrečiu atveju projekto vykdytojas galimai nesilaikė Viešųjų pirkimų įstatymo 3 str. 1 d, 32 str. 2 d. reikalavimų, o Agentūra galimai neatliko pakankamos ir tinkamos kontrolės, galimai neužtikrino, kad būtų įgyvendintas kokybiškas projekto administravimas.

Pirkimo dokumentų patikros atlikimas leidžia daryti prielaidą, kad Agentūroje nors ir yra aprašytos kontrolės procedūros, netinkamas jų atlikimas yra vienas pagrindinių korupcijos rizikos veiksnių, kuris mažina pasitikėjimą institucija bei projektų administravimo skaidrumu.

Viešųjų pirkimų įstatymo²⁸ 3 str. 1 d. nustatyta, jog pirkimų organizatorius užtikrina, kad atliekant pirkimo procedūras būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principų. Minėto teisės akto 24 str. 2 d. 8 p. nustatyta, kad pirkimo dokumentuose turi būti nustatyti pasiūlymų vertinimo kriterijai ir sąlygos, o 24 str. 9 d., kad pirkimo dokumentai turi būti tikslūs ir aiškūs. Pasitaiko atvejų, kad administruojant projektus galimai neviseškai atliekamos Agentūros kontrolės procedūros:

²⁵ Tarptautinis atviras konkursas „Projektavimo ir statinių projektų vykdymo priežiūros paslaugų pirkimas“, TED paskelbtas 2015-06-16, skelbimo Nr. 2015/S 114-206879, CVP IS paskelbtas 2015-06-11, skelbimo Nr. 164533.

²⁶ Elektrėnų savivaldybės administracijos viešojo pirkimo komisijos 2015-08-25 posėdžio protokolu Nr. 83 patvirtintos patikslintos atviro konkurso sąlygos „Projektavimo ir statinių projektų vykdymo priežiūros paslaugų pirkimas“.

²⁷ Konkurso sąlygų III skyriaus „Tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai“ 13.11 p. nustatyti reikalavimai.

²⁸ 2015-06-23 įstatymo redakcija Nr. XII-1852.

- *Projekte, projekto kodas 11.0.1-CPVA-V-201-01-0021, projekto vykdytojas galimai nesilaikė Viešųjų pirkimų įstatymo 3 str. 1 d., 24 str. 2 d. 8 p., 24 str. 9 d. ir 25 str. 2 d. reikalavimų, o Agentūra, vykdydama finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 (1K-207) 40 skirsnio nuostatas, nepastebėjo galimų pažeidimų.*

Agentūra, tikrindama pirkimą²⁹, galimai klaidingai įvertino, kad pasiūlymų vertinimo kriterijai neprieštarauja viešųjų pirkimų įstatymui ir nėra pastebėjimų, dėl kurių būtų galima teigti, kad pirkimas atliktas pažeidžiant Viešųjų pirkimų įstatymo 3 str. 1 d. numatytus principus:

- 1) Manome, kad nustatytas reikalavimas paslaugų teikėjams dėl minimalaus nuolatinių darbuotojų, kurie teiktų pirkimo sąlygose numatytas paslaugas, skaičiaus gali būti perteklinis nes: Pirkimo sąlygų priedo Nr. 3 „Techninė specifikacija“ 3.10 p. nurodyta, jog tiekėjas „<...> turi skirti ne mažiau kaip 12 (dvylika) nuolatinių darbuotojų, kurie paskirstomi taip: <...> valymo paslaugoms <...> ne mažiau kaip 10 (dešimt) darbuotojų, <...> aikštelių tvarkymo paslaugoms ne mažiau kaip 1 (vienas) darbuotojas, <...> kokybės kontrolę vykdomas darbuotojas <...> ne mažiau kaip 1 (vienas) darbuotojas)“ vertintinas kaip perteklinis nes vadovaujantis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo ir Viešųjų pirkimų tarnybos išaiškinamais bei formuojama praktika, pirkimo organizatorius pirkimo dokumentuose turėtų įvardyti tik reikalaujamas kompetencijas, o sprendimus dėl specialistų skaičiaus turi priimti paslaugų teikėjai, kurie, teikdami pasiūlymus viešajam pirkimui ir siekdami laimėti, parinks reikiamus išteklius ir jų skaičių, kad optimaliomis sąnaudomis galėtų įvykdyti pirkimo sąlygas. Primename, kad spręsti, kiek darbuotojų turi atlikti tam tikras paslaugas yra paslaugų teikėjo, o ne pirkimo organizatoriaus kompetencija³⁰.

- 2) manome, kad pirkimo organizatorius galimai nepagrįstai neskaidė pirkimo objekto į dalis, nesivadovaudamas proporcingumo principu ir taip neužtikrindamas paslaugų teikėjų konkurencijos;

- 3) pirkimo organizatorius pirkimo sąlygose nustatė pasiūlymų vertinimo kriterijus, tačiau nenurodė šių vertinimo kriterijų aprašymų ir balų skyrimo tvarkos: pirkimo sąlygų 68.1. p. nustatyti ekonominio naudingumo vertinimo kriterijai: „Darbo organizavimas“, „Naudojama įranga, įrankiai, priemonės“, „Kokybės kontrolės užtikrinimas“, „Žmogiškųjų išteklių valdymas“, nenurodyti vertinimo kriterijų

²⁹ Įvykdyto pirkimo įvertinimo patikros lapas (taikoma supaprastintiems pirkimams, pirkimo dokumentų gavimo data 2017-08-04, pirkimo lapas pasirašytas 2017-09-29).

³⁰ LAT 2016-01-06 nutartis c. b. Nr. 3K-3-62-415/2016; Viešųjų pirkimų tarnybos 2016-05-26 vertinimo išvada (pirkimo Nr. 172280);

aprašymai, pagal kuriuos turėjo būti skiriami konkretūs balai. Pirkimo sąlygose nenurodyta, koks turi būti, pvz., darbo organizavimo aprašymas, kad teikėjas galėtų gauti 10 balų.

Atkreipiame dėmesį, kad pirkimo dokumentuose nenustačius detalios kriterijų vertinimo sistemos, konkretaus pasiūlymo vertinimas priklauso nuo subjektyvaus vertintojo požiūrio, – tai neatitinka Viešųjų pirkimų įstatyme įtvirtintų lygiateisiškumo ir skaidrumo principų bei kartu yra korupcijos veiksnys ir rizika. Kitaip sakant, nenustačius vertinimo balų ir vertinimo aprašymo yra atliekamas niekinis vertinimas, nes nėra galimybės lygiateisiškai įvertinti pasiūlymų.

Primename, kad Viešųjų pirkimų įstatymo 17 str. 1 d.³¹ nustatyta, kad pirkimo organizatorius užtikrina, kad atliekant pirkimo procedūras būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principų. Siekiant vykdyti minėtus principus, Viešųjų pirkimų įstatymo 47 str. 1 d. nustatyta, kad pirkimo organizatoriaus nustatyti kandidatų ar dalyvių kvalifikacijos reikalavimai negali dirbtinai riboti konkurencijos, turi būti proporcingi ir susiję su pirkimo objektu, tikslūs ir aiškūs. Vertindami projektų administravimo kokybę ir galimas korupcines rizikas, atkreipėme dėmesį, kad tam tikruose projektuose taikomos nepakankamos kontrolės priemonės:

- Projekte, projekto kodas 11.0.1-CPVA-V-201-01-0009, pirkimo organizatorius viešajame pirkime³² pirkimo sąlygose nustatė perteklinius kvalifikacinius reikalavimus:

Pirkimo Nr. 164290 sąlygų III sk. „Tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai“ 2 lentelėje nurodyta, kad tiekėjo siūlomi specialistai (ekspertai) turi turėti ne mažesnę kaip mokslų daktaro laipsnį, nors perkamas paslaugas galėtų teikti ne tik daktaro laipsnį turintis specialistas. Pirkimų Nr. 164290 ir Nr. 183908 sąlygų III sk. „Tiekėjų kvalifikaciniai reikalavimai“ 2 lentelėje „Techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimai“, pirkimo Nr. 342662 sąlygų priedo Nr. 4 „Tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai“ nurodyta, jog Tiekėjas turi turėti ir pasiūlyti ne mažiau kaip du specialistus (ekspertus) kiekvienai siūlomai atitinkamų mokslų srities šakai <...>, nors toks reikalavimas nėra proporcingas, nes PO turėtų įvardyti tik reikalaujamas kompetencijas, o sprendimą dėl specialistų skaičiaus turi priimti tiekėjai, kurie teikdami pasiūlymus viešuosiuose pirkimuose ir siekdami juos laimėti parinks

---

³¹ 2015-06-23 įstatymo redakcijos Nr. XII-1852 3 str. 1 d., 2016-09-20 įstatymo redakcijos Nr. XII-2624 17 str. 1 d.

³² Nr. 164290 (paskelbimo data 2015-07-24), Nr. 342662 (paskelbimo data 2017-08-03), Nr. 183908 (paskelbimo data 2017-02-24).

reikiamus išteklius ir jų skaičių, kad optimaliomis sąnaudomis galėtų atitikti pirkimų sąlygas ir kt.

Šiuo atveju pirkimo organizatorius galimai nepagrįstai neišskaidė pirkimo objekto į dalis³³, tokiu būdu neužtikrindamas konkurencijos ir galimai diskriminuodamas kitus paslaugų teikėjus. Projekto vykdytojas galimai nesilaikė Viešųjų pirkimų įstatymo 17 str. 1 d.³⁴, 47 str. 1 d.³⁵ reikalavimų, o Agentūra, atlikdama projekto administravimą ir pirkimo dokumentų kontrolę, galimai *neužtikrino*, kad būtų tinkamai įgyvendinta projekto priežiūra ir administravimas.

Pateiktų pavyzdžių atvejais, pirkimo įvertinimo patikros lapuose, ne visada užfiksuojamos iškilusios abejonės ar klausimai dėl Agentūrai pateiktos pirkimų informacijos, juose neatsispindi iš projektų vykdytojų gautos ar savarankiškai surinktos informacijos argumentuotas vertinimas, o surašyta į patikros lapus informacija yra neinformatyvi, kas antikorupciniu požiūriu vertintina neigiamai.

Neišsamus ir nekokybiškas pirkimo dokumentų kontrolės procesas gali būti kliūtis norint laiku nustatyti rizikingus projektų pirkimus, dažniausiai pasitaikančius pažeidimus bei stebėti tendencijas, kompleksiskai analizuoti jų priežastis bei siūlyti prevencines priemones, kad būtų jų išvengta.

Siūlome:

1. Agentūrai patikslinti esamą reglamentavimą ir nustatyti papildomus pirkimų dokumentų atlikto patikrinimo kontrolės elementus (pavyzdžiui, kontrolės operacijų, dokumentų, įrašų papildomas patikrinimas ir panašiai).

2. Peržiūrėti ir esant poreikiui nustatyti papildomus reikalavimus pirkimų patikros lapų turiniui (pvz., privalomai nurodyti, kokie atlikti veiksmai, tyrimo metu surinkta informacija (detalizuojant), nurodyti informacijos gavimo šaltinius, surinktos informacijos įvertinimas ir kt.).

4.4. Pasitaiko kontrolės procedūrų trūkumų vykdant projektų administravimą.

Finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316(1K-447) patvirtintų taisyklių 230 p. nustatyta, kad įgyvendinančioji institucija kartu su tarpiniais ir galutiniu mokėjimo prašymais

---

³³ Pirkimu Nr. 342662 perkamos 26 atskirų biomedicinos mokslo srities šakų specialistų (ekspertų) paslaugos ir paslaugų teikėjų prašoma pateikti pasiūlymą minimaliai dėl 50 proc. šakų. Pirkimu Nr. 183908 perkamos keturių mokslo sričių specialistų (ekspertų) paslaugos: 10 technologijos mokslų srities kryptių ir paslaugų teikėjų prašoma pateikti pasiūlymą minimaliai 4 kryptims, 8 biomedicinos mokslų srities kryptys ir paslaugų teikėjų prašoma pateikti pasiūlymą minimaliai 3 kryptims, 4 fizinių mokslų srities kryptys ir tiekėjo prašoma pateikti pasiūlymą minimaliai 2 kryptims bei 6 socialinių mokslų srities kryptys ir paslaugų teikėjų prašoma pateikti pasiūlymą minimaliai 3 kryptims. Pirkimu Nr. 164290 perkama 10 technologinių mokslų kryptių specialistų (ekspertų) paslaugos ir paslaugų teikėjų prašoma pateikti pasiūlymą minimaliai 4 kryptims. Visais išvardintų pirkimų atvejais, PO buvo galimybė atlikti atskirus pirkimus kiekvienos mokslo srities šakos specialistų (ekspertų) paslaugų pirkimui ir taip užtikrinti didesnę konkurenciją.

³⁴ 2015-06-23 įstatymo redakcijos Nr. XII-1852 3 str. 1 d., 2016-09-20 įstatymo redakcijos Nr. XII-2624 17 str. 1 d.

³⁵ 2015-06-23 įstatymo redakcijos Nr. XII-1852 25 str. 2 d., 2016-09-20 įstatymo redakcijos Nr. XII-2624 25 str. 2 d.

savo vidaus procedūrų apraše nustatyta tvarka prašo projekto vykdytojo pateikti projekto tinkamų finansuoti išlaidų patvirtinimo dokumentus. Minėto teisės akto 233 p. numatyta, kad mokėjimo prašymas tikrinamas ir tvirtinamas pildant nustatytos formos mokėjimo prašymo patikros lapą.

Atlikdami rizikos vertinimą nustatėme atvejų, kai agentūros atliekama projektų administravimo veikla buvo nepakankama:

- *Projekte, projekto kodas 01.1.1-CPVA-V-701-02-0001, agentūra vertindama mokėjimo prašymą nesikreipė į projekto vykdytoją dėl galimų darbų pakeitimų ir neįvertinusi atliktų rangos sutartyje³⁶ numatytų darbų pakeitimų atitikties pirkimo sutarties nuostatomis bei Kainodaros taisyklių nustatymo metodikai, tinkamomis finansuoti pripažino rangos darbų išlaidas, taip neįsitikindama pakeistų darbų išlaidų tinkamumu finansuoti.*
- *Projekte, projekto kodas 09.1.3-CPVA-R-724-31-0007, projekto vykdytojas, atlikdamas pirkimą (skelbiamos apklausos būdu vykdytas mažos vertės pirkimas Kompiuterinė įranga ir reikmenys)³⁷, galimai nustatė konkurencijos neužtikrinančius ir tiekėjus diskriminuojančius reikalavimus pirkimo objektui.*

Pirkimo sąlygų 1 priede „Techninė specifikacija“ nurodyta, kad kiekvieno mokinių kompiuterio (14 vnt., 10 vnt. ir 8 vnt. mini kompiuterių) įstrižainė turi būti ne mažesnė nei 11.6“ ir ne didesnė kaip 12“, o kompiuterių baterijos darbo laikas – ne mažiau kaip 12 val., 4 celių ličio (45Wh). Nors techninėje specifikacijoje ir nėra nurodytas vienintelis galimas kompiuterio ekrano įstrižainės dydis arba baterijos darbo laikas, bet pagal nurodytus techninės specifikacijos reikalavimus tiekėjų galėjo būti siūlomas tik vienas konkretus kompiuterio modelis. Šiuo atveju projekto vykdytojas galimai nesilaikė Viešųjų pirkimų įstatymo 17 str. 1 d., 37 str. 3 ir 5 d. reikalavimų, o Agentūra neužtikrino tinkamo administravimo.

Atkreiptinas dėmesys, kad minėto projekto sutarčių suma – 568 033,52 Eur. Projekto vykdymo laikotarpiu projekto vykdytojo buvo suplanuota atlikti 37 skirtingos apimties pirkimus. Analizės atlikimo metu nustatėme, kad tik trijų pirkimų atvejais Agentūra taikė išankstinę pirkimų patikrą, t. y. siekė kontroliuoti rizikas³⁸. Šiuo konkrečiu atveju Agentūra galimai neatliko tinkamos jai nustatytos projekto pirkimų priežiūros.

³⁶ 2016-02-03 rangos sutartis Nr. SUT-161-3.

³⁷ Pirkimo Nr. 380167, paskelbimo data 2018-05-09.

³⁸ Pagal Veiklos vadovo skyrių Pirkimų priežiūros procedūra (3.1.4) išankstinei pirkimo dokumentų patikrai atrenkami pirkimai, kurių suma yra santykinai didelė palyginus su likusiais neatsirinktais projekto pirkimais (26.4.1.2. p.). Šiuo konkrečiu atveju nebuvo vertinami didelės vertės pirkimai, kurių suma 32 881,27 Eur; 46 866,92 Eur (baldai ir specialūs baldų reikmenys); 48 646,54 Eur (kompiuterinė įranga) ir kt.

Tinkamas veiklos organizavimas administruojant projektus bei aiškus priimamų projektų kontrolės veiksmų procesas užtikrina ne tik priimtina atliekamų pirkimų vertinimo kokybę, tačiau nesudaro projekto dalyviams pagrindo abejoti projekto administravimo bei vykdomos veiklos skaidrumu ir objektyvumu.

Šiais atvejais Agentūra galimai neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas projektų administravimas. Tinkamas ir laiku atliekamas nustatytų funkcijų atlikimas sudarytų palankias sąlygas priimti objektyvius ir skaidrius sprendimus, administruojant projektus bei leistų išvengti papildomų korupcinių rizikų.

Siūlome:

Agentūrai Veiklos vadove nustatyti papildomus procedūros veiksmus ir užtikrinti, kad projektą administruojantis darbuotojas neturėtų galimybės neatlikti visų projekto pirkimų priežiūros elementų (pavyzdžiui, nustatyti algoritmą, kad neatlikus kontrolės veiksmų nebus galima atlikti tam tikrų procedūrų; kontrolės veiksmus kompiuterizuoti, kad juos atliekant, informacinė sistema vertintų ar visi patikros elementai yra atlikti, nustatyti papildomus atliktos kontrolės procedūros patikrinimo veiksmus ir kt.).

4.5. Atliekant pažeidimų tyrimą pasitaiko projekto administravimo kontrolės trūkumų.

Kaip jau buvo minėta, Viešųjų pirkimų įstatymo 17 str. 1 d. nustatyta pirkimo organizatoriaus pareiga užtikrinti, kad atliekant pirkimo procedūras būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo ir skaidrumo principų. Viešųjų pirkimų įstatymo 17 str. 3 d., be kita ko, nurodoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai atliekant pirkimus nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos tam tikriems tiekėjams.

Viešųjų pirkimų įstatymo 2 str. 18 d. 1 p. nustatyta, kad pasiūlymas yra nepriimtinas, kai jis neatitinka pirkimo organizatoriaus pirkimo dokumentų nustatytų reikalavimų, įskaitant reikalavimus dėl kvalifikacijos.

Viešųjų pirkimų įstatymo 47 str. 1 d., nustatyta, kad pirkimo organizatoriaus nustatyti kandidatų ar dalyvių kvalifikacijos reikalavimai negali dirbtinai riboti konkurencijos, turi būti proporcingi ir susiję su pirkimo objektu, tikslūs ir aiškūs. 7 d. nustatyta, kad tiekėjo kvalifikacijos reikalavimai nustatomi pagal VPT patvirtintą tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų nustatymo metodiką.

Viešųjų pirkimų įstatymo 45 str. 1 d. 3 p. nustatyta, kad pirkimo organizatorius nustato ekonomiškai naudingiausią laimėjusį pasiūlymą, jeigu be kitų šiame straipsnyje nustatytų privalomų tenkinti sąlygų, pasiūlymą pateikęs tiekėjas atitinka pirkimo dokumentų nustatytus kvalifikacijos reikalavimus.

Atlikdami analizę nustatėme atvejų, kai agentūra neatliko veiksmų, kuriais būtų mažinama korupcijos rizika projektuose:

- *Projekte, projekto kodas 07.1.1-CPVA-R-305-01-0003, pirkimo organizatorius pirkimo dokumentų 3.4.2 p. nustatė pirkimo objektui galimai neproporcingą ir konkurenciją dirbtinai ribojantį kvalifikacijos reikalavimą; laimėtoju paskelbtas rangovas, su kuriuo sudaryta Statybos rangos sutartis³⁹, neatitiko pirkimo dokumentų 3.4.2 p.⁴⁰ ir 3.4.4.2 p.⁴¹ nustatytų kvalifikacijos reikalavimų. Aukščiausioji audito institucija nustatė⁴², kad Agentūra, atlikdama pažeidimo tyrimą⁴³, nesilaikė finansų ministro įsakymo Nr. 1K-316(1K-23) patvirtintų taisyklių 305 p. nustatytų terminų: 2018-03-21 Agentūra SFMIS2014 užregistravo įtarimą apie pažeidimą, o sprendimas Nr. IT01 dėl pažeidimo priimtas 2019-04-24. Taip Agentūra nesilaikė FMĮ 1K-316(1K-23) patvirtintų taisyklių 305 p. nustatytos pareigos įtariamo pažeidimo tyrimą atlikti ir priimti sprendimą dėl pažeidimo ne vėliau kaip per 30 dienų nuo įtarimo užregistravimo dienos.*

Greitas sprendimų priėmimas dėl įtarimų ar nustatytų pažeidimų projekte, yra vienas iš veiksmų, užtikrinančių tinkamą ES projektų administravimo kokybę.

Pateiktas nustatytų terminų nesilaikymo pavyzdys galimai lemia netinkamas Agentūros atsakingų darbuotojų veiklos organizavimas ir kontrolė. Pažymėtina, kad esamu atveju nustatytų terminų nesilaikymas sudaro sąlygas paramos gavėjams manyti, jog pažeidimo tyrimas vilkinamas tyčia.

Siekiant tinkamai apsaugoti investicijų gavėjų teisėtus lūkesčius bei teisėtus interesus, įtariamo pažeidimo tyrimo procesas, jo etapai, trukmė turėtų būti ne tik nuosekliai, aiškiai bei detaliam reglamentuoti, bet ir laikomasi nustatytų terminų bei būtina stiprinti Agentūroje vidaus kontrolės priemones.

Siūlome:

---

³⁹ 2017-10-03 statybos rangos sutartis Nr. 20-696.

⁴⁰ Tiekėjo bendrojo mokumo koeficientas per paskutinius finansinius metus turi būti ne mažesnis kaip 0,8. Jis išreiškiamas kaip nuosavo kapitalo santykis su mokėtinomis sumomis ir įsipareigojimais. Pateiktas UAB „Santerma“ 2017-06-12 balansas, kuriame nurodytas ataskaitinio laikotarpio (2016-01-01–2016-12-31) nuosavas kapitalas – 152 965,00 Eur ir mokėtinos sumos ir įsipareigojimai – 511 640,00 Eur. Apskaičiuotas mokumo koeficientas – 0,29897, t. y. apie 0,3.

⁴¹ Teikėjas turi turėti kvalifikuotą specialistą: ypatingo statinio specialiujų statybos darbų vadovą, turintį (ar kelis vadovus, kurie bendrai kartu turi) teisę eiti ypatingo statinio specialiujų statybos darbų vadovo pareigas tokiais darbų sričiai: statinio elektros inžinerinių sistemų įrengimas. Nė vienas iš UAB „Santerma“ pasiūlyme nurodytų specialistų neturėjo teisės eiti nurodytų pareigų.

⁴² ES investicijų teisėtumo audito ataskaita paskelbta 2020 m kovo mėn.

⁴³ Agentūros 2019-04-24 sprendimas Nr. IT01 dėl pažeidimo.

1. Agentūrai įvertinti ir vidaus teisės aktuose nustatyti optimalų darbuotojų skaičių nustatytoms užduotims vykdyti (pavyzdžiui, sudaryti darbo grupę pavedant įvertinti reikalingų darbuotojų skaičių nustatytoms funkcijoms vykdyti arba kreiptis į Finansų ministerijos Vidaus audito skyrių su prašymu įvertinti minėtą sritį ir pateikti rekomendacijas dėl darbuotojų skaičiaus optimalumo, nustatytoms funkcijoms atlikti).

2. Veiklos vadove nustatyti papildomas projekto administravimo kontrolės priemonės, kad pažeidimo tyrimo procese atsakingi darbuotojai atliktų priskirtas funkcijas nustatyta tvarka bei apimtimi.

5. KORUPCIJOS RIZIKA ATLIEKANT PROJEKTŲ PATIKRĄ VIETOJE

Projekto patikrą projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje (toliau – patikra vietoje) reglamentuoja finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 (1K-207) 24 skirsnis. Agentūra privalo atlikti kiekvieno projekto patikrą vietoje bent kartą per projekto įgyvendinimo laikotarpį.

Patikrų vietoje tikslas – atvykus į projekto įgyvendinimo vietą įsitikinti, ar projekto vykdytojas projektą įgyvendina tinkamai, ar agentūrai pateiktuose dokumentuose nurodyta informacija yra tiksli ir teisinga, ar pasiekti planuoti projekto rezultatai.

Įvertinę projekto patikros vietoje, administruojant projektus, reglamentavimą ir praktinius aspektus, nustatėme, kad šioje procedūroje egzistuoja korupcijos rizika .

5.1. Nepakankamai kontroliuojama, ar įsigytos prekės bei atlikti darbai atitinka pirkimo sutartyje nurodytus techninius duomenis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m spalio 3 d. nutarimo Nr. 1090, kuriuo patvirtintos 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklės, 266 p. nurodyta, kad institucijos, atlikdamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 16 d. nutarime Nr. 528 patvirtintose taisyklėse joms pavestas funkcijas, turi užtikrinti nešališkumo, skaidrumo, objektyvumo principų įgyvendinimą.

Finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu 1K-316(1K-447) patvirtintų taisyklių⁴⁴ 405.1 p. nustatyta, kad išlaidos turi būti faktiškai patirtos, t. y. skirtos už patiektas prekes, suteiktas paslaugas, atliktus darbus sumokėti ar priskaičiuotų palūkanų subsidijoms, apskaičiuotam darbo užmokesčiui ir kitoms teisės aktuose nustatytoms išmokoms išmokėti.

Agentūra, vadovaudamasi minėto įsakymo 284 p., per projekto įgyvendinimo laikotarpį

---

⁴⁴ Finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu 1K-316(1K-447) patvirtintų taisyklių 285.4 p.

privalo patikrinti projektą pagal visus šio teisės akto 285 p. nustatytus klausimus (išskyrus, kai patikra vietoje neatliekama), apsilankydama vieną (t. y. patikrą vietoje atlikdama iš karto visa būtina apimtimi) ar kelis kartus (kaskart atlikdama dalinę patikrą) projekto vietoje. Vienas iš minėtų reikalavimų nurodo, kad atlikdama patikrą vietoje įgyvendinančioji institucija *privalo* atsakyti į klausimą, ar „*tinkamai atlikti darbai, suteiktos paslaugos ir įsigytos prekės, kurių išlaidas projekto vykdytojas deklaravo įgyvendinančiajai institucijai pateiktuose mokėjimo prašymuose*“.

Minėto teisės akto 285.4 p. nustatyta, kad įgyvendinančioji institucija, atlikdama patikrą vietoje, atsižvelgdama į veiksmų programos priemonės pobūdį ir savo nustatytą patikros vietoje tikslą ir apimtį, atsako į klausimus, ar tinkamai atlikti darbai, suteiktos paslaugos ir įsigytos prekės, kurių išlaidas projekto vykdytojas deklaravo Agentūros pateiktuose mokėjimo prašymuose.

Agentūroje patikros vietoje atliekamos vadovaujantis Agentūros direktoriaus 2020 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. 2020/8-176 (2018 m. gruodžio 13 d. įsakymo Nr. 2018/8-287 redakcija) patvirtinta Patikros vietoje metu tikrintinų objektų ir elementų atrankos metodika. Atlikdami patikrą vietoje Agentūros darbuotojai arba jos įgalioti ekspertai, vadovaudamiesi patikros vietoje lapo pildymo instrukcija, pildo patikros vietoje lapo II dalį. Joje turi būti surašomi patikros vietoje rezultatai bei užfiksuojami nustatyti neatitikimai.

STT, siekdama įvertinti korupcijos riziką šioje Agentūros projektų administravimo srityje, vertino atsitiktinės atrankos būdu pasirinktus projektų patikrų vietoje dokumentus, analizavo, ar surašydami patikros vietoje dokumentus Agentūros darbuotojai laikosi vienodos praktikos bei teisės aktų reikalavimų. Nustatėme, kad kai kuriais atvejais, dėl galimo Agentūros vidaus kontrolės sistemos nepakankamumo, sudaromos prielaidos korupcijos rizikai kilti.

Atlikdami analizę nustatėme atvejų, kai projektų patikros vietoje metu kontrolės procedūros galimai atliktos nepakankamai detaliai:

- Projekte, projekto kodas 09.1.3-CPVA-R-724-41-0003, 2019-09-17 atlikta projekto patikra vietoje. Projekto patikros vietoje pažymoje Nr. PV02 atsakant „Ar faktiškai įsigytos prekės, suteiktos paslaugos, atlikti darbai atitinka su mokėjimo prašymais įgyvendinančiai institucijai pateiktuose išlaidų pagrindimo dokumentuose nurodytą informaciją“ konstatuojama, kad „rangos darbai atlikti pagal 2018-05-30 Rangos sutartį Nr. VPS-56 su UAB „Grindalita“. Tikrinimui atrinktos lokalinės sąmatos I skyriaus 6; 29; 47 eilutės ir II skyriaus 2; 5 eilutės bei konstatuojama, kad „Tikrinimui atrinkti darbai įvertinti pirkimo sąlygose pateikta technine užduotimi. Neatitikimų nenustatyta.“

Šiuo konkrečiu atveju sutarties darbų vertė 79 965,84 Eur, o Agentūros darbuotojų

pasirinktų tikrinti projekto darbų vertė 32 779,27 Eur, t. y. nesiekia 50 proc. patirtų išlaidų⁴⁵. Atkreipiame dėmesį, kad įgyvendinančioji institucija, atlikdama patikrą vietoje, *privalo* įsitikinti, ar projekto veiklos vykdomos vadovaujantis projekto sutartimi bei ar tinkamai atlikti darbai, suteiktos paslaugos ir įsigytos prekės, kurių išlaidas projekto vykdytojas deklaravo įgyvendinančiajai institucijai pateiktuose mokėjimo prašymuose. Taip pat šiuo atveju nėra aišku, kokių būdu buvo įsitikinta, kad „neatitikimų nenustatyta“, nors iš prieinamų dokumentų matyti, kad patikros metu *nebuvo* atliekami matavimai bei kiti patikros būdai, siekiant įsitikinti atliktų darbų tinkamumu.

- *Projekte, projekto kodas 08.1.2-CPVA-R-408-01-0010, 2018-11-20 atlikta projekto patikra vietoje. Projekto patikros vietoje pažymoje Nr. PV01 atsakant „Ar faktiškai įsigytos prekės, suteiktos paslaugos, atlikti darbai atitinka su mokėjimo prašymais įgyvendinančiai institucijai pateiktuose išlaidų pagrindimo dokumentuose nurodytą informaciją“ konstatuojama „kadangi darbai vykdyti vadovaujantis projektinių dokumentų sprendiniais, patikros metu tikslūs matavimai nebuvo atliekami“.*

Panašiai nurodoma ir kito projekto patikros vietoje:

- *Projekto, projekto kodas 09.1.3-CPVA-R-724-51-0001, patikros vietoje lape taip pat įrašyta, kad „atsižvelgiant į Sutarties sąlygas ir į tai, kad Sutarčiai taikoma fiksuotos kainos kainodara, pasirinkti darbai buvo vizualiai įvertinti, neatliekant tikslių kiekių matavimų, kuriuos darbų vykdymo metu atliko atestuotas techninis darbų prižiūrėtojas“.*

Šiuo atveju, patikros atlikimo metu, Agentūros darbuotojai tik vizualiai įvertino pastato koridoriaus remontą (II aukštas): sienų, grindų, lubų, elektros, vėdinimo, durų įrengimo darbus bei III aukšto patalpose kreiduočių sienų įrengimo darbus.

Panašių teiginių, vertinant projektų patikrų vietoje dokumentus, yra projektų, kurių metu buvo atliekami rangos, remonto ar statybos darbai, patikrų vietoje dokumentuose.

Pažymime, kad Europos Komisijos valdymo patikrinimų gairių 1.7 p. nustatyta, kad, remiantis geriausia patirtimi, atliekant priemonių, kurios apima statybos darbus, patikrinimą vietoje, *turėtų būti* atliekamos naudojamos *medžiagos kiekio* ir *kokybės* patikros.

Paprastai rangovas ir prižiūrintysis inžinierius yra atsakingi už tai, kad investicija tiksliai atitiktų techninėje specifikacijoje nustatytas sąlygas. Jie atlieka statant panaudotos medžiagos kiekio

---

⁴⁵ Agentūra paaiškino, kad Agentūros direktoriaus įsakymu Agentūra yra pasitvirtinusi Tikrintinų objektų ir elementų atrankos metodiką, kurioje nustatyta, kad patikros vietoje apimtis priklauso nuo patikros rizikos. Minimam atveju projekto rizika įvertinta vidutinė, todėl vadovaujantis atrankos metodika, patikrinti atrinkta ne mažiau kaip 40 proc. rangos sutarties vertės, tai sudarė 32 779,27 Eur.

ir kokybės patikras. Tačiau kartais statyboje naudojama medžiaga neatitinka techninėje specifikacijoje nustatytų reikalavimų net ir tuo atveju, kai rangovas arba prižiūrintysis inžinierius atlieka patikras.

Primename, kad atsakingo valdymo principas įtvirtina viešojo administravimo subjekto **pareigą** imtis aktyvių veiksmų (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. liepos 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015). Iš minėto administravimo principo išplaukia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus (vykdydamos valdžios funkcijas), **privalo** dirbti rūpestingai (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. sausio 8 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1-502/2015; 2015 m. kovo 26 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-1069-502/2015).

Nagrinėjamos procedūros atveju Agentūros vienas tikslų – patikrinti ir įvertinti, ar projekto faktinė situacija *atitinka* Agentūrai pateiktuose dokumentuose nurodytą informaciją bei projekto pasiektus rezultatus. Šiuo konkrečiu atveju Agentūra galimai tinkamai neatliko jai nustatytos pareigos bei sudarė prielaidą pasireikšti korupcijos veiksniams.

Nustatyti atvejai, kai Agentūra patikros metu trūkumų nenustatė, bet vėliau juos nustatė Valstybės kontrolė atlikdama vertinimą, pvz.: *Projektas, projekto kodas 07.1.1-CPVA-R-905-91-0001. Aukščiausioji audito institucija, atlikdama projekto patikrą vietoje, nustatė, kad teritorijoje neįrengti dviračių stovai (6 vnt.), daugiafunkcinėje žaidimų aikštelėje neįrengta speciali minkšta danga (420 kv. m).*

Atlikdami korupcijos rizikos analizę, atkreipėme dėmesį, kad minėto projekto atveju Agentūra 2018 m. gruodžio 12 d. atliko projekto patikrą vietoje, kurios metu konstatavo, kad patikros vietoje metu *neatitikimų nenustatyta*. Korupcijos analizės derinimo metu Agentūra paaiškino, kad šiuo atveju Agentūra neatitikimų nenustatė, nes Aukščiausioji audito institucijos tikrinimo apimtis nesutapo su Agentūros tikrinimo apimtimi. Pažymėtina, kad Agentūra turi pasitvirtinusi Tikrintinų objektų ir atrankos metodiką, kuria vadovaujantis šio projekto patikrai taip pat buvo pritaikyta atranka.

Esantis pavyzdys leidžia daryti prielaidą, kad Agentūros vidaus teisės aktai galimai neužtikrina, kad atliekant projektų patikrą bus tinkama imtis ir apimtis, leisianti pasiekti patikros uždavinius ir tikslus. Taip Agentūra galimai neužtikrino, kad būtų tinkamai įgyvendintas Europos Komisijos valdymo patikrinimų gairių 1.7 p. bei finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakyme Nr. 1K-316 (1K-207) 285.4 p. nustatyti reikalavimai.

Nepakankamai kontroliuojant, kad prekės, paslaugos ar darbai yra perduodami, teikiami ar atliekami būtent tokie, už kokius buvo sumokėta tiekėjui, didėja korupcijos pasireiškimo rizika, nes nesąžiningi tiekėjai atsakingiems už prekių, paslaugų ar darbų priėmimą asmenims gali daryti

poveikį, kad jie priimtų kitokių techninių charakteristikų viešųjų pirkimų objektus. Taip pat primename, kad pagal Veiklos vadovo skyrių „Projektų patikrų vietoje atlikimo procedūra“ (3.1.5) atliekant patikrą vietoje, privaloma patikros vietoje lape fiksuoti visus patikros vietoje metu nustatytus faktus ir pastebėjimus (44 p.).

Analizės metu, atsitiktinės atrankos būdu vertindami projektų patikros dokumentus, nustatėme tendenciją, kad didesnė dalis dokumentų surašomi formaliai, be galimybės įsitikinti, ar tikrai buvo tikrinta informacija ir kokia apimtimi ji tikrinta. Tai leidžia teigti, jog yra rizika, kad patikra gali būti atliekama formaliai, kas laikytina korupcijos rizikos veiksniu.

Skirtinguose tikrinamuose projektuose egzistuoja skirtinga privalomų dokumentų bazė, todėl suprantame, kad tiksliai ir smulkiai aprašyti tikrinamų dokumentų specifiką, tikrinimo metodus visais atvejais yra sudėtinga, o gal ir netikslinga, tačiau kiekis ir panašūs dalykai, kurie neleistų abejoti patikros objektyvumu, turėtų būti nurodomi.

Atlikdami vertinimą, pastebėjome, kad praktikoje remiamasi patikrų vietoje specialistų ir juos tikrinančių darbuotojų kvalifikacija. Pagal Agentūros Veiklos vadovą patikros vietoje ataskaitą tikrina vienas atsakingas darbuotojas, kuris pats nedalyvavo patikroje vietoje.

Manome, kad dokumentų tikrinimo metu turėtų būti įvertina, ar aprašyti tikrinti dokumentai atitinka tikrinamo objekto specifiką, ar pakankama tikrinimo apimtis ir patikima tikrinimo metodika. Patikros vietoje ataskaitą tikrinantis asmuo turėtų matyti patikrą atliekančio darbuotojo surašytus trūkumus ir prašomų pateikti dokumentų pobūdį. Taip patikrą atliekantys darbuotojai būtų įpareigoti, kad būtų gauti būtent ataskaitoje nurodyti dokumentai, tik tokiu būdu SFMIS sistemoje turėtų teisę užbaigti patikros vietoje procesą.

Pagal Veiklos vadovą darbuotojams, atliekantiems patikras, suteikta per plati diskrecijos teisė priimti sprendimą dėl tikrinimo apimčių, dėl gautų dokumentų vertinimo ir tolesnių sprendimų, kas vertintina kaip korupcijos rizikos veiksny. (Agentūra paaiškino, kad projektai tikrinami arba visa apimtimi, arba taikant atrankinę patikrą pagal projekto rizikos laipsnį).

Siūlome:

1. Patikslinti Veiklos vadovą ir įrašyti, kad atliekant patikros vietoje dokumentų peržiūrą pastabos (jei yra) teikiamos raštu.
2. Veiklos vadove įrašyti veiksmų seką, kuria užtikrinama rekomendacijų ir įpareigojimų, teiktų patikros vietoje projekto vykdytojui, įgyvendinimas.
3. Papildyti reglamentavimą ir detalizuoti veiksmus, jų eiliškumą, atliekant projektų patikras vietoje.

Pavyzdžiui, manome, kad patikrų vietoje metu tikrinti dokumentai turėtų būti fiksuojami patikros vietoje ataskaitoje užrašant tikrinto dokumento pavadinimą, numerį, datą, dalis dokumentų

originalų (techniniai projektai, kadastrinių matavimų bylos, geodeziniai brėžiniai ir pan.), kurių projekto vykdytojai iki patikros vietoje neprivalo pateikti Agentūrai, vietoje turėtų būti fiksuojami tarnybiniu fotoaparatu. Dalis dokumentų, pvz. elektroniniai registrai, turėtų būti tikrinami kryžminio patikrinimo būdu, tai yra patikrinami du atskiri dokumentai (pvz. kompiuterinėje sistemoje esantis įrašas su konkrečių originaliu važtaraščiu, patikrinus kelis atsitiktinius įrašus ir nustatčius, kad duomenys sutampa, daroma prielaida, kad elektroninis registras teisingas). Panašiai gali būti tikrinami ir neoriginalūs medžiagų ir (ar) gaminių atitikties dokumentai. Pavyzdžiui, tikrinant atitikties deklaracijos kopiją, tikrinama, ar joje nurodyta informacija atitinka pirkimo dokumentus, ar deklaracijos numeris atitinka statybos darbų žurnalo įrašą, kurį parašais patvirtina statybos techninio reglamento sąlygomis. Tikrinant turėtų būti svarbu nustatyti net tik dokumento autentiškumą, bet ir pagal objekto specifiką, ar jis atitinka pirkimo dokumentų reikalavimus.

4. Siūlytina Agentūroje įdiegti grįžtamojo ryšio modelį. Taikant šį modelį projektų vykdytojams būtų suteikiama galimybė įvertinti Agentūrą, atlikus projekto administravimą (ar atskirą administravimo elementą), tikrintojo atliktą darbą. Tokiu būdu Agentūra gautų iš projektų vykdytojų pastabų apie Agentūros vykdomus administravimo veiksmus ir atitinkamai tobulintų veiklą. Manome, kad Agentūra, įdiegusi grįžtamojo ryšio modelį, tobulintų veiklą, atsižvelgdama į projekto vykdytojų pasiūlymus. Grįžtamojo ryšio modelis padėtų kurti skaidrią projekto vykdytojo ir Agentūros aplinką.

6. IŠVADOS

Išanalizavus teisės aktus, reglamentuojančius Agentūros veiklą projektų priežiūros organizavimo srityje, ir darbo praktiką, darytinos šios išvados dėl šių korupcijos rizikos veiksnių⁴⁶:

Pasitaiko korupcijos rizikos veiksnių paraiškų vertinimo ir sutarties tvirtinimo procedūrose:

1. Nenustatyti konkretūs terminai projektų išlygoms atlikti. Dalis Agentūroje administruojamų projektų paraiškų sutarčių pasirašytos po ilgo laikotarpio (daugiau nei 130-ies dienų), po paraiškos patvirtinimo.

Nepakankamai nuoseklios ir detalios pirkimų projektų patikros procedūros skatina korupcijos riziką:

2. Teisiniai reglamentavimo trūkumai sudaro galimybę neatlikti tam tikrų projekto administravimo veiksmų. Procedūrų formulavimas palieka galimybę darbuotojui pasirinkti atlikti ar neatlikti procedūros, priimti arba nepriimti spėdimą. Vykdamas projektų administravimą gali atsistoti taip, kad gautos informacijos pagrindu dėl įvairių priežasčių, taip pat ir subjektyvių, nebus atlikti jokie veiksmai.

3. Projektų administravimo teisinis reguliavimas turi trūkumų nes sudaro galimybę projekto vykdytojui atlikti pirkimą mažiau skaidriu būdu. Ne perkančioji organizacija, dėka reglamentavimo, turi teisę pateikti kvietimą dalyvauti pirkime vienam tiekėjui ir sudaryti su juo pirkimo sutartį, kai pirkimo sutarties vertė, finansuojama iš projekto tinkamų finansuoti išlaidų finansavimo šaltinių, padauginta iš projekto finansuojamosios dalies, neviršija 60 000 eurų. Pirkimas iš vieno tiekėjo yra mažiausiai skaidrus supaprastinto pirkimo būdas, ženkliai ribojantis konkurenciją.

4. Neužtikrinamas ir tinkamai neatliekamas funkcijų atlikimas vykdamas projektų administravimą. Nustatyti atvejai, kai galimai neišsamiai ir nekokybiškai buvo atliekamas pirkimo dokumentų kontrolės procesas. Tokia situacija yra kliūtis norint laiku nustatyti rizikingus projektų pirkimus, dažniausiai pasitaikančius pažeidimus bei stebėti tendencijas, kompleksiskai analizuoti jų priežastis bei siūlyti prevencines priemones, kad būtų jų išvengta.

5. Atliekant pažeidimų tyrimą neužtikrinama tinkama projektų administravimo kontrolė. Nustatyta atvejų kai pirkimo pažeidimo tyrimas projekte buvo atliekamas virš metų, ženkliai nesilaikant nustatytų terminų.

Antikorupciniu požiūriu pasitaiko neišsamių patikrinimų vietoje:

---

⁴⁶ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti išvados dėl korupcijos rizikos analizės 3–5 skyriuose.

6. Nepakankamai kontroliuojama, ar įsigytos prekės bei atlikti darbai atitinka pirkimo sutartyje nurodytus techninius duomenis. Tinkamas veiklos organizavimas administruojant projektus bei aiškus priimamų projekto kontrolės veiksmų procesas užtikrina ne tik priimtina atliekamų pirkimų vertinimo kokybę, tačiau nesudaro projekto dalyviams pagrindo abejoti projekto administravimo bei vykdomos veiklos skaidrumu ir objektyvumu.

7. Projektų patikrų vietoje dokumentai neleidžia konstatuoti, kad projektų patikrų procedūra atlikta tinkamai. Nustatėme tendenciją, kad dalyje atvejų projektų patikros vietoje dokumentų surašomi formaliai, be galimybės įsitikinti, ar tikrai buvo tikrinta informacija ir kokia apimtimi ji tikrinta. Tai leidžia teigti, kad yra rizika, kad patikra gali būti atliekama formaliai ar net aplaidžiai.

7. PASIŪLYMAI

Siekiant, kad Agentūroje vykdant projektų pirkimų patikras būtų mažesnės korupcijos veiksmų rizikos:

1. Patikslinti galiojantį reglamentavimą:

1.1. Nustatyti veiksmus, kuriems esant privalomai bus tikrinama techninė specifikacija (Veiklos vadovo 27.2 p.), atliekama pakartotinė išankstinė pirkimų patikros atranka (Veiklos vadovo 31 p.) bei bus papildomai įvertinami pirkimai, kurie nebuvo atrinkti paskesnei pirkimo patikrai (Veiklos vadovo 37 p.).

1.2. Apibūdinti (detalizuoti) pirkimo specifiką, kuriai esant perkamo objekto specifikacija privalomai bus teikiama papildomai eksperto peržiūrai (Veiklos vadovo 43; 60 p.). Siekiant mažinti prielaidų piktnaudžiauti, Finansų ministerijai, kaip vadovaujančiai institucijai, svarstyti galimybę patikslinti esamą reglamentavimą ir spręsti dėl finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 (1K-207) 461.7 p. nurodytos sumos sumažinimo ar kitokių veiksmų.

2. Agentūrai patikslinti esamą reglamentavimą ir nustatyti papildomus pirkimų dokumentų atlikto patikrinimo kontrolės elementus.

3. Peržiūrėti ir esant poreikiui nustatyti papildomus reikalavimus pirkimų patikros lapų turiniui (privalomai nurodomi atlikti veiksmai, tyrimo metu surinkta informacija, informacijos gavimo šaltiniai, surinktos informacijos įvertinimas ir kt.).

4. Agentūrai Veiklos vadove nustatyti papildomus procedūros veiksmus ir užtikrinti, kad projektą administruojantis darbuotojas neturėtų galimybės neatlikti visų projekto pirkimų priežiūros elementų (pavyzdžiui, nustatyti algoritmą, kad neatlikus kontrolės veiksmų nebus galima atlikti tam tikrų procedūrų; kontrolės veiksmus kompiuterizuoti, kad juos atliekant, informacinė sistema vertintų ar visi patikros elementai yra atlikti, nustatyti papildomus atliktos kontrolės procedūros patikrinimo veiksmus ir kt.).

5. Agentūrai įvertinti ir vidaus teisės aktuose nustatyti optimalų darbuotojų skaičių nustatytoms užduotims vykdyti (pavyzdžiui sudaryti darbo grupę pavedant įvertinti reikalingų darbuotojų skaičių nustatytoms funkcijoms vykdyti arba kreiptis į Finansų ministerijos Vidaus audito skyrių su prašymu įvertinti minėtą sritį ir pateikti rekomendacijas dėl darbuotojų skaičiaus optimalumo, nustatytoms funkcijoms atlikti).

6. Veiklos vadove nustatyti papildomas projekto administravimo kontrolės priemonės, kad pažeidimo tyrimo procese atsakingi darbuotojai atliktų priskirtas funkcijas nustatyta tvarka bei apimtimi.

Siekiant, kad Agentūroje mažėtų korupcijos rizikos veiksmų vykdant projekto patikras vietoje:

1. Patikslinti Veiklos vadovą ir įrašyti, kad atliekant patikros vietoje dokumentų peržiūrą pastabos (jei yra) teikiamos raštu.
2. Veiklos vadove įrašyti veiksmų seką, kuria užtikrinama rekomendacijų ir įpareigojimų, teiktų patikros vietoje projekto vykdytojui, įgyvendinimas.
3. Papildyti reglamentavimą ir detalizuoti veiksmus, jų eiliškumą, atliekant projektų patikras vietoje.
4. Siūlytina Agentūroje įdiegti grįžtamojo ryšio modelį. Taikant šį modelį projektų vykdytojams būtų suteikiama galimybė įvertinti Agentūrą, atlikus projekto administravimą (ar atskirą administravimo elementą), tikrintojo atliktą darbą. Tokiu būdu Agentūra gautų iš projektų vykdytojų pastabų apie Agentūros vykdomus administravimo veiksmus ir atitinkamai tobulintų veiklą. Manome, kad Agentūra, įdiegusi grįžtamojo ryšio modelį, tobulintų veiklą, atsižvelgdama į projekto vykdytojų pasiūlymus. Grįžtamojo ryšio modelis padėtų kurti skaidrią projekto vykdytojo ir Agentūros aplinką.

Direktoriaus pavaduotoja

Rūta Kaziliūnaitė

Rolandas Krikščiūnas, tel. 8 706 63 402, el. p. Rolandas.kriksciunas@stt.lt
Rengėjo tiesioginis vadovas Vidmantas Mečkauskas, tel. 8 706 62745,
el. p. vidmantas.meckauskas@stt.lt

**ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ĮVERTINTI TEISĖS
AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA**

1. Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“ (Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisyklės).
2. Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimas Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (patvirtintos 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklės).
3. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014-10-08 įsakymu Nr. 1K-316 patvirtintos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės.
5. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. 1K-341 patvirtintos Stebėsenos rodiklių nustatymo ir skaičiavimo taisyklės.
6. Antikorupcinės aplinkos viešajame sektoriuje kūrimo ir įgyvendinimo vadovas.
7. 2014–2020 m. laikotarpio projektų įgyvendinimui posistemis SFMIS 2014.
8. Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. 1K-326.
9. Techninės paramos administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 1K-337.
10. Stebėsenos rodiklių nustatymo ir skaičiavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. 1K-341.
11. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090.
12. 2014–2020 m. laikotarpio projektų įgyvendinimui posistemis SFMIS 2014.
13. Antikorupcinės aplinkos viešajame sektoriuje kūrimo ir įgyvendinimo vadovas.
14. Agentūros 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos projektų 2020 metų planinių patikrų vietoje metiniai planai.
15. Viešųjų pirkimų tarnybos parengtos gairės „Rinkos konsultacijos: iššūkiai ir galimybės“.

16. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų tarnybos parengtos „Viešojo pirkimo ir pirkimo komisijos sudarymo ir jos veiklos organizavimo gairės“.

17. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų tarnybos parengtos „Sutarčių keitimo gairės“.

18. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų tarnybos parengtos gairės „Pirkimų organizavimas ir vidaus kontrolė“.

Korupcijos rizikos analizėje paminėti šie projektai

1. 01.1.1-CPVA-V-701-09-0001.
  2. 01.2.2-CPVA-K-703-01-0001.
  3. 07.1.1-CPVA-R-905-01-0018.
  4. 07.1.1-CPVA-K-306-04-0005.
  5. 09.1.3-CPVA-K-723-01-0001.
  6. 08.1.3-CPVA-R-609-61-0008.
  7. 08.1.3-CPVA-R-609-81-0004.
  8. 08.1.3-CPVA-R-609-41-0006.
  9. 08.1.3-CPVA-R-609-81-0004.
  10. 07.1.1-CPVA-V-902-01-0004.
  11. 07.1.1-CPVA-R-905-01-0005.
  12. 11.0.1-CPVA-V-201-01-0021.
  13. 11.0.1-CPVA-V-201-01-0009.
  14. 01.1.1-CPVA-V-701-02-0001.
  15. 09.1.3- CPVA-R-724-31-0007.
  16. 07.1.1-CPVA-R-305-01-0003.
  17. 09.1.3-CPVA-R-724-41-0003.
  18. 08.1.2-CPVA-R-408-01-0010.
  19. 09.1.3-CPVA-R-724-51-0001.
  20. 07.1.1-CPVA-R-905-91-0001.
  21. 08.1.3-CPVA-R-609-61-0008.
-